

gim vrstama lišćarskog drveta⁽²¹⁾. Pojava bledo-žutih pega u posmeđenoj zoni, koja je rezultat iskorišćenja iz ćeličnog sadržaja bojjenih supstanci i pigmentata od strane gljivičnih organizama, potpuno jasno izražava početne stepene dekompozicije drvne mase (prozuklosti). Te su pege mnogo više uočljive na uzdužnom preseku, pošto su one u početku vrlo malog prečnika (2—3 mm.) i teško se mogu zapaziti na poprečnom preseku.

Prouzrokovatelj žute truleži hrastove srčike *Phellinus robustus* počinje svoju akciju od beljike, koja dobija crvenkasto-mrke pramenove. Srčika hrastovine, napadnuta od *Stereum hirsutum* ima uljano mrku boju, a od *Polyporus sulphureus* skoro crvenu boju. Početna faza truleži srčike bukovog drveta od *Xanthochrous hispidus* je crveno-mrka.

Prouzrokovatelji mrke truleži četinarskog drveta najčešće ne prouzrokuju bojenu reakciju u početnoj fazi. Međutim, ovde ima izuzetaka. Tako na pr. *Fomes laricis* u drvetu duglazije izaziva purpurno-crvenu sjajnu, u drvetu ponderoza bora crveno-mrku, a u smrči sivo-purpurnu do mrko-crvenu boju⁽²¹⁾. *Fomes hartigui*, prouzrokovatelj bele truleži, izaziva u drvetu tsuge početnu crvenkasto-purpurnu ili mrku boju.

Kao što se iz ovih primera vidi, ima dosta sigurnih indikacija prema kojima se početna faza truljenja može odmah utvrditi. Međutim, za ovu dijagnozu potrebno je poznavanje kako normalne boje drveta, tako i izmenjene boje od strane raznih prouzrokovatelja truleži.

2) MAKROHEMIJSKE REAKCIJE

Ove reakcije imaju za cilj da se hemijskim reagensima na brz način odrede nastale promene u drvetu.

Među najstarije pokušaje ove vrste spadaju oni koje je još 1901 godine vršio *M a r p m a n n*(*). Metode koje je postavio ovaj autor odnose se na sve promene u drvetu nastale od gljivičnih organizama. Postupak za izazivanje reakcija sastoji se u sledećem:

a) Drvo se potapa nekoliko časova u pet puta veću količinu vode. Tečnost se zatim filtrira.

b) 50 cm³ filtrovane tečnosti pomeša se sa 5ccm. jednog od sledećih reaktiva: Nessler-ovog, Fehling-ovog ili 1% rastvora srebrnog nitrata u amonijačnoj vodi.

Prema *B e a u v e r i e*-u⁽¹²⁾ dobijene reakcije su vrlo pouzdane i naročito mogu dobro koristiti za ocenu stanja konstrukcionog drveta. Te su reakcije:

Reaktiv	Boja a) taloga b) tečnosti nad talogom	Zdravo drvo	Drvo napadnuto gljivom	Trulo drvo
Nessler	a) b)	žuto-siva žuta	siva žuto-mrka	žuto-siva žuto-sivkasta
Fehling	a) b)	crvena žuto-zelena	crveno-mrka žuto-crvena	plavo-zelena žuto-zelenkasta
Srebrni nitrat	a) b)	sivo-srebrna mutna	srebrna crveno-mrka	sivo-crna tamno-crvena

*) cit. od *Beauveriea*, 12.